

ปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทางกายเรื้อรังที่มารับบริการ
ในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

นางสาวรัตนาภรณ์ นรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541
ISBN 974-331-530-6
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**BEHAVIOURAL PROBLEMS IN SCHOOL-AGE CHILDREN WITH CHRONIC
PHYSICAL ILLNESS IN PAEDIATRIC OUT - PATIENT DEPARTMENT OF
KING CHULALONGKORN MEMORIAL HOSPITAL**

MISS RATANAPHORN NARIN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Mental Health
Department of Psychiatry
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-331-530-6**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทางกายเรื้อรังที่มาใช้บริการ
ในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
โดย นางสาวรัตนภรณ์ นรินทร์
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์ สาขาสุขภาพจิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอลิสตา วัชรสินธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอลิสตา วัชรสินธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สังคม จงพิพัฒน์วิณิชย์)

รตนาภรณ์ นรินทร์ : ปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทางกายเรื้อรังที่มารับ
บริการในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (BEHAVIOURAL
PROBLEMS IN SCHOOL - AGE CHILDREN WITH CHRONIC PHYSICAL ILLNESS
IN PAEDIATRIC OUT - PATIENT DEPARTMENT OF KING CHULALONGKORN
MEMORIAL HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พญ.อลิสา วัชรสินธุ, 90 หน้า.
ISBN 974-331-530-6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความชุกของปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทาง
กายเรื้อรัง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรม โดยทำการศึกษากับเด็กอายุ 6-11 ปี ที่มี
โรคทางกายเรื้อรังที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน
256 คน โดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก TYC (Thai Youth Check list) และแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test, F-test และ
chi-square test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความชุกของปัญหาพฤติกรรมในระดับมีปัญหามิใช่ปัญหาในเด็กวัยเรียนที่มี
โรคทางกายเรื้อรัง เท่ากับร้อยละ 33.20 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ได้แก่ สถานภาพสมรสบิดามารดา (ที่ระดับ $p < .05$) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก
(ที่ระดับ $p < .01$) และประวัติการมีอาการทางจิตติดยาหรือสารเสพติดของบิดามารดา (ที่ระดับ $p < .01$)

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4075238630 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD:

BEHAVIOURAL PROBLEMS/ SCHOOL-AGE CHILDREN / CHRONIC
PHYSICAL ILLNESS/OUT-PATIENT .

RATANAPHORN NARIN : BEHAVIOURAL PROBLEMS IN SCHOOL-AGE
CHILDREN WITH CHRONIC PHYSICAL ILLNESS IN PAEDIATRIC
OUT-PATIENT DEPARTMENT OF KING CHULALONGKORN MEMORIAL
HOSPITAL. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. ALISA WACHARASINDHU,
M.D.MRCPsych 90 pp. ISBN 974-331-530-6

The purposes of this study were to study the prevalence of behavioural problems in school-age children with chronic physical illness and to examine factors associated with behavioural problems. The subjects were 256 six to eleven-year-old children with chronic physical illness at paediatric out-patient department of King Chulalongkorn Memorial Hospital. The instrument includes Thai Youth Checklist (TYC) and questionnaires about factors associated with behavioural problems. Data were analyzed by t-test, F-test and chi-square test.

The results of the study showed that the prevalence of behavioural problems paediatric patients with chronic physical illness were 33.2%. The significantly related factors of behavioural problems are as followed : the marital status of parents ($P<0.05$), the parent-child relationship ($P<0.01$) and parental mental illness or substance abuse ($P<0.01$).

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต
ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากหลายท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอลิสา วัชรสินธุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งมาตลอดจนงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ และกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ สังคม จงพิพัฒน์วณิช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุทธิพงษ์ วัชรสินธุ ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งอาจารย์ วินัส อุดมประเสริฐกุล และอาจารย์ สมรรัตน์ เลิศมหาฤทธิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทางสถิติ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมทรง สุวรรณเลิศ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือ TYC และเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ผู้ปกครอง และเด็กป่วยเรื้อรังทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารโรงพยาบาลสำโรงที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อ และคุณสมบูรณ์ บุญดีกุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน คุณสุภาพร พุกเจริญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์งานวิจัยจนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนรุ่น 10 ทุกท่านสำหรับความรักและความอบอุ่น ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณสุภาภรณ์ นรินทร์ สำหรับความรัก และความกรุณาที่มีให้มาตลอด กราบขอบพระคุณมารดา และสมาชิกในครอบครัวที่เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการให้กำลังใจ และช่วยเหลือตลอดมา

รัตนาภรณ์ นรินทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
คำนิยามศัพท์	4
ข้อจำกัดในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของการเจ็บป่วยเรื้อรัง	6
สาเหตุและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดโรคเรื้อรัง	7
บุคลิกภาพของเด็กวัยเรียน	11
การเจ็บป่วยกับเด็กวัยเรียน	11
ผลกระทบของการเจ็บป่วยเรื้อรังต่อเด็กวัยเรียน	12
ปฏิกริยาทางจิตที่เกิดกับเด็กที่เป็นโรคทางกายเรื้อรัง	13
ผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม	16

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่	
2 (ต่อ)	
ผลกระทบต่อชุมชน	18
พฤติกรรม	18
ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาพฤติกรรมในเด็กป่วยเรื้อรัง	18
Internalizing Problem	23
Externalizing Problem	24
3	
วิธีดำเนินการวิจัย	25
ตัวอย่างประชากร	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	57
รายการอ้างอิง	69
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว และแบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก TYC ฉบับสำหรับผู้ปกครอง	76
ภาคผนวก ข การแปลผลคะแนน	84
ประวัติผู้วิจัย	90

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	32
2	ความชุกของปัญหาพฤติกรรมในระดับต่าง ๆ	38
3	ความชุกของปัญหาพฤติกรรมในเด็กแต่ละเพศ	38
4	เปรียบเทียบปัญหาพฤติกรรมรวม จำแนกตามตัวแปรสถานภาพทั่วไป	39
5	เปรียบเทียบปัญหาพฤติกรรม จำแนกตามตัวแปรตามสถานภาพทั่วไป ที่พบความแตกต่างในเพศชาย.....	42
6	เปรียบเทียบปัญหาพฤติกรรม จำแนกตามตัวแปรตามสถานภาพทั่วไป ที่พบความแตกต่างในเพศหญิง.....	46
7	แสดงจำนวนรูปแบบของปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการทางจิตเวช ในเด็กชายอายุ 6-11 ปี.....	49
8	แสดงจำนวนรูปแบบของปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาการทางจิตเวช ในเด็กหญิงอายุ 6-11 ปี.....	50
9	แสดงค่าไครสแควีในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและรูปแบบปัญหา ในเด็กชาย.....	52
10	แสดงค่าไครสแควีในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและรูปแบบปัญหา ในเด็กหญิง.....	54
11	การจัดอันดับปัญหา 10 อันดับแรก	56